

Ko koe anake i tipao haere i runga i nga maunga,
 E to ana i tona waka i a te kumukumu.⁸
 Ka puta kei waho kei nga whakaihu ki Maungaroa,⁹
 He ripa kawau kei runga kei te taumata.
 Titiro ki Ruawahia,¹⁰ ki Tarawera.¹¹
 Notemea i whakakopaia mai e Taraiti,¹²
 Ka mau te hu, ka hoki te waiora ki te ao.
 Ko te heke ra o Maruiwi,¹³ i toremi ai ki te reinga.
 Nau ano i maka mai to kupu ki te muri, ki te tonga.
 He ware koia tou i te paenga¹⁴ tohora
 I te whakawhititanga i Tumutara.¹⁵
 He roa te tau i te tohenga, ka horo te pa,
 Ka riro mai a Te Rama.¹⁶
 Ehara pea i te potiki¹⁷ tauroto waenga a Papa-
 wharanui,¹⁸
 Nana i horo te whetu, te marama.
 Horahia mai ano, e Te Niho,¹⁹ kia takoto i te aio.
 Moai rokiroki, e.

HE WHAKAMARAMA:

¹Te Rangiwahakahaerea.—He wahine no Ngati-Uruhina.

²E waitohu noa nei.—Ko etahi rerenga o enei kupu e rangona ake ana e penei ana:—

He aha ra kei toku ihu
 E pa tamaki nei te ahiahi.

Engari ki te iwi nana te waiata ko tenei i runga nei.

³Arataha.—He ana tupapaku no Ngati-Tarawhai kei Okataina.

⁴O kame ka.—Ko nga taonga ka mahue iho i te hekenga.

⁵Whenua kura.—Ko te whenua tuturu i arohatia ai.

⁶Otangimoana.—He kokonga kei te moana o Okataina.

⁷I we moana.—Ara, i runga moana.

⁸Te kumukumu.—He toutere, he wehi na reira i heke ai.

⁹Maungaroa.—He puke kei te taha tuaraki o Tarawera.

¹⁰Ruawahia, ¹¹Tarawera.—Ko te maunga i hu nei i te tau 1886. He ingoa ano hoki a Tarawera no te moana. I reira nga marae o Ngati-Rangitihī, o Tuhourangi.

¹²Taraiti.—He ingoa no Mokonuiarangi, e korerotia ra i nga whakamarama o te waiata nama 5.

¹³Maruiwi.—Ko te heke o Maruiwi e korerotia nūtia ana i roto i nga tatai korero a nga tipuna. He iwi no te papatipu, i patua haeretia e nga iwi whakaeke mai.

¹⁴He paenga tohora.—E rite ana ki te kupu i te waiata nama 5
 "He paenga whakairo." Ko te tikanga mo te matenga o Ngati-awa i a Tuhourangi me Ngati-Rangitihī ki te whakawhititanga i Tumutara, kei te awa o Tarawera. He nui nga rangatira i mate ki reira, ka whakaritea ki te paenga tohora.

¹⁵Tumutara.—Kei te awa o Tarawera.

¹⁶Te Rama.—Ko Te Rama-apakura, he rangatira nui no Ngati-awa, i mate i a Tionga, matua o Mokonuiarangi, ki Te Whakahoro, he pa e tata ana ki te Umuhika, i uta mai o Matata.

¹⁷Potiki.—Ko Tuhourangi, he potiki hoki na Papawharanui.